

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ „ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА”**

Кафедра історії України

РОБОЧА ПРОГРАМА

освітнього компонента «Україна в контексті європейської історії та культури»

для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузь знань: 23 Соціальна робота

спеціальність (спеціальності): 231 Соціальна робота

освітня програма (освітні програми): Соціальна робота. Соціальна педагогіка.
Практична психологія

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри історії України
Протокол № 1 від 26.08.2022 р.

Завідувач кафедри

Полтава – 2022

1. Назва освітнього компонента.

Україна в контексті європейської історії та культури

2. Тип освітнього компонента.

Обов'язкова

3. Рік (роки) навчання.

1-й рік

4. Семестр / семестри.

1-й семестр

5. Кількість кредитів ECTS.

5 кредитів

6. Відомості про викладача (викладачів).

Набока Олександр Вікторович – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України, e-mail: snaboka9@gmail.com.

7. Очікувані результати навчання.

Вивчення курсу сприяє:

Формуванню *інтегральної компетентності*: здатності вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері соціальної роботи, соціальної педагогіки і практичної психології або у процесі навчання, на основі знань та уявлень про розвиток України в контексті європейської історії та культури.

Набуттю *загальних компетентностей*:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Набуттю *спеціальних компетентностей*:

СК 7. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

СК 13. Здатність до розробки та реалізації соціальних проєктів і програм спільно з європейськими та євроатлантичними інституціями.

Вивчення курсу повинно забезпечити досягнення здобувачами таких *програмних результатів навчання*:

ПРН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

ПРН 2. Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних питань.

ПРН 8. Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

ПРН 23. Конструювати процес та результат соціальної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки.

Soft skills: критичне та аналітичне мислення; логічна аргументація, розв'язання проблем та формування ідей; соціальний інтелект; вміння прогнозувати; інформаційні навички; відповідальність та ін.

8. Передумови (актуальні знання, необхідні для опанування освітнього компонента).

Компетентності, набуті під час отримання повної загальної середньої освіти.

9. Зміст освітнього компонента.

№	Змістовні модулі та їхня структура	денна форма навчання					заочна форма навчання				
		загальна кількість	лекції	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота	загальна кількість	лекції	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота
Змістовий модуль 1											
1.1.	Вступ до курсу „Україна в контексті європейської історії та культури”.	8	2			6	10				10
1.2.	Територія, населення та адміністративний поділ України в історичній ретроспективі.	14	2	2		10	10				10
1.3.	Ранні форми суспільного життя та культури на українських землях.	12	2	2		8	10				10
1.4.	Походження слов'ян, їх розселення територією Центрально-Східної Європи.	14	2	2		10	10				10
1.5.	Європейське Середньовіччя та місце в ньому Київської Русі.	12	2	2		8	10	2			8
1.6.	Історичні умови розвитку українських земель у складі Польщі та Великого князівства Литовського.	14	4	4		6	10				10
1.7.	Козацтво як явище європейської історії, теорії його походження.	16	4	4		8	10		2		8
Разом за Змістовим модулем 1		90	18	16		56	70	2	2		66
Змістовий модуль 2											
2.1.	Виникнення індустріального суспільства. Особливості цивілізаційного розвитку України і Європи в XIX ст. Народження націй.	14	4	2		2	14	2			12
2.2.	Українське питання в політиці європейських країн від Першої до Другої світової війни.	14	4	4		6	14		2		12
2.3.	Україна після Другої світової війни, повоєнний розподіл світу, УРСР та створення ООН.	10	2	2		6	14				14

2.4.	Державотворчі процеси в Україні в умовах незалежності.	10	2	2		6	14	2			12
2.5.	Російсько-українська війна 2014-2022. Причини російського вторгнення в Україну.	12	2	2		2	10				10
2.6.	Українці у світі: поняття, чисельність та етапи формування української діаспори. Інші народи на території України в їх історичному розвитку	12				12	14				14
Разом		60	14	12		34	80	4	2		74
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН		150	32	28		90	150	6	4		140

10. Список рекомендованої навчальної літератури.

Основна навчальна література

1. Бойко О. Д. Історія України. К.: Академвидав, 2018. 688 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001247/>.

2. Забудкова, О. А. Міста сучасної Луганщини в XIX – на початку XX ст. (на матеріалах статистики). *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Історичні науки*, 2021. №6 (337). С. 167–188.

3. Світлична, А. В., Забудкова О. А. Проблема східного українсько-радянського кордону в 1917-1920 рр. Актуальні проблеми науково-промислового комплексу регіонів : матеріали VI Всеукраїнської науково-технічної конференції, 13-17 квітня 2020 р. м. Рубіжне. 2020. С. 299–300.

4. Набока О. В., Алексєєва М. О., Лебедєв Д. В., Овчаренко А. В. Археологічні дослідження побутового та господарчого життя українського населення Луганщини у XVII–XVIII ст. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Історичні науки*. 2021. № 4. С. 142–158.

5. Набока О. В. Археологічні дослідження неолітичного поселення «Старобільськ-1» у 2019–2020 рр. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Історичні науки*. 2022. № 4. С. 130–137.

6. Набова О. В. Історичні витоки легенд щодо перебування у Осинівській церкві (с. Осинове Новопокровського району, Луганської області) Г. Сковороди та К. Рилєєва. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Історичні науки*. 2020. №6. С. 202–214.

7. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. Х.: Клуб Сімейного Дозвілля, 2018. 512 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/ukr0011628/>.

8. Пуйда Р. Б. Історія української культури. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2017. 160 с.

9. Тараненко М. Г. До питання витоків української державності. *Вісник Національного технічного університету України “Київський політехнічний інститут”. Політологія. Соціологія. Право* : зб. наук. праць. К.; Одеса : Видавничий дім “Гельветика”, 2017. № 3/4 (31/32). С. 190–196.

10. Україна в контексті історичного розвитку Європи / С. Ю. Боєва, В. Ю. Бузань, А. А. Кізлова та ін. Київ : Арт Економі, 2021. 306 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/41918>

11. Українська культура. Конспекти лекцій для дистанційного навчання / О. О. Петутіна, Н. В. Вандишева-Ребро, М.М. Красіков та ін. Х.: НТУ «ХПІ», 2020. 68 с. URL: <http://web.kpi.kharkov.ua/ukin/wp-content/uploads/sites/195/2021/02/Konspekt-lektsij-Ukrayinska-kultura-onovlenyj.pdf>.

12. Contemporary Ukraine on the Cultural Map of Europe / Eds.: Larissa M. L. Zaleska Onyshkevych and Maria G. Rewakowicz. London-New York: M. E. Sharpe, 2019. 471 p. URL: <https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/8405/file.pdf>.

13. Merriman J. M. A History of Modern Europe: From the Renaissance to the Present. 4th Edition. New York :W.W. Norton, 2019. 1261 p.

Додаткова навчальна література

1. Головка В. В., Якубова Л. Д. Україна і виклики посттоталітарного транзиту (1990–2019). Київ: Академперіодика, 2021. 592 с.
2. Народження країни. Від краю держави : назва, символіка, територія і кордони України / К. Галушко та ін. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2017. 352 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/ukr0000016797>
3. Образні системи української художньої культури в історичному та типологічному аспектах: театр, музика, образотворче мистецтво / гол. ред. Г. Скрипник. К., 2019. 588 с. URL: <http://www.etnolog.org.ua/pdf/stories/monografiji/2019/obraz.pdf>
4. Палій О. Короткий курс історії України. К.: АБАБАГАЛАМАГА, 2018. 464 с.
5. Шкуратенко О. Історія держави та права України (схеми та таблиці). К.: Видавництво "Людмила", 2020. 170 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/ukr0000018968>.
6. Rietbergen P. Europe. A Cultural History. 4th ed. Abingdon, Taylor and Francis, 2020. 972 p. URL: <https://www.perlego.com/book/2194186/europe-a-cultural-history-pdf>.
7. Snyder T. Ukrainian History as World History 1917-2017. *Revolutionary Ukraine: A Reflection on 1917 and Its Aftermath*" Conference (October 13-15 2017). URL: <https://www.iwm.at/blog/ukrainian-history-as-world-history-1917-2017>.
8. Ukraine and Europe: Cultural Encounters and Negotiations / Eds.: Bercoff, Giovanna Brogi, et al. Toronto, University of Toronto Press, 2017. 480 p. URL: <http://www.jstor.org/stable/10.3138/j.ctv1005bng>.

Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека Інституту історії НАН України. URL : <http://resource.history.org.ua/>.
2. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
3. Електронна бібліотека "УКРАЇНІКА". URL : <http://irbis-nbuv.gov.ua>.
4. Бібліотека Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. URL: <http://libr.luguniv.edu.ua/>
5. Цифровий репозиторій Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. URL: <http://dspace.luguniv.edu.ua>.

11. Технології викладання та атестації.

Діяльність здобувача освіти:

- опанування теоретичного матеріалу;
- виступ з повідомленням на практичному занятті;
- презентація доповіді на практичному занятті;
- участь у дискусії на практичному занятті;
- виконання завдань для самостійної роботи.

Поточний контроль:

Поточний контроль здійснюється за допомогою тестування, усного опитування; письмового контролю, модульна контрольна робота.

Форма семестрового контролю:

екзамен.

12. Критерії оцінювання (у %).

Семестрову рейтингову оцінку розраховують, виходячи з критеріїв:

- письмові контрольні-модульні роботи – 30%;
- результати роботи на практичних заняттях – 42%;
- самостійна робота – 28%.

13. Мова викладання.

Українська.